

บันทึก

เรื่อง การตีความข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
(กรณีการส่งสิ่งประดิษฐ์เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้หวงห้ามออกนอกราชอาณาจักร)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ สร.๐๒๐๓/๑๗๖๙๙ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๙ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้พิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ตามที่กรมป่าไม้และกรมศุลกากรมีความเห็นขัดแย้งกันว่า ในการส่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดออกไปนอกราชอาณาจักรนั้น ผู้ส่งออกจะต้องแสดงหนังสือกำกับตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ต่อเจ้าพนักงานศุลกากรแต่อย่างเดียว หรือจะต้องแสดงใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นที่ทำด้วยไม้หวงห้ามดังกล่าวด้วย นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว โดยได้ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากที่ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมศุลกากร) ชี้แจงว่า ผู้ส่งออกซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดที่ทำด้วยไม้หวงห้ามตามปัญหาที่หารือมานั้นประสงค์เฉพาะกรณีของผู้ส่งออกซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดเท่านั้น ซึ่งกรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๘ ได้พิจารณาบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องทั้งหลายแล้ว เห็นว่า ตามมาตรา ๔๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ การส่งของใดๆ ออกนอกราชอาณาจักร ผู้ส่งออกนอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากรแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการศุลกากรด้วย ซึ่งใน

^๑ มาตรา ๔๕ ก่อนที่จะส่งของใดๆ ออกนอกราชอาณาจักร ผู้ส่งออกจะต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรกับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง และเสียภาษีอากรจนครบถ้วนหรือวางเงินไว้เป็นประกันการขอวางเงินประกันให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มีการร้องขอและอธิบดีเห็นว่าของใดมีความจำเป็นที่จะต้องส่งออกนอกราชอาณาจักรโดยรีบด่วน อธิบดีมีอำนาจให้ส่งของนั้นออกไปได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งก่อน แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่อาจต้องเสียภาษีอากรให้วางเงินหรือหลักประกันอย่างอื่นเป็นที่พอใจอธิบดีเพื่อเป็นประกันค่าภาษีอากรด้วย

กรณีนี้ย่อมได้แก่กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ แต่เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แล้วจะเห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด ออกนอกราชอาณาจักรไว้แต่อย่างใด มาตรา ๕๓ ทวิ^๒ มาตรา ๕๓ ตรี^๓ และมาตรา ๕๓ จัตวา^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับการค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามว่าภายในเขตควบคุมห้ามมิให้ผู้ใดค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ใดค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามดังกล่าว นั้น เป็นไปตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งข้อ ๔^๕ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวได้มีข้อกำหนดแต่เพียงว่า ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้าม จำหน่ายหรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งดังกล่าวจากสถานที่ค้าหรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า ผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวจะต้องทำหลักฐานกำกับสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามนั้น มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ที่ทุกราวเท่านั้น ซึ่งย่อมจะเห็นได้ว่าเป็นบทบัญญัติกำหนดหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่จะต้อง

^๒ มาตรา ๕๓ ทวิ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดท้องที่เป็นเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณของสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามซึ่งผู้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าที่จะต้องขออนุญาต ตามมาตรา ๕๓ ตรี หรือมาตรา ๕๓ จัตวา

^๓ มาตรา ๕๓ ตรี ภายในเขตควบคุม ห้ามมิให้ผู้ใดค้า หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕๓ ทวิ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

^๔ มาตรา ๕๓ จัตวา ในกรณีที่มิประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตท้องที่ใดเป็นเขตควบคุม ตามมาตรา ๕๓ ทวิ ให้ผู้ค้าหรือผู้มีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามที่มีชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณเกินกว่าชนิดไม้ ขนาด หรือปริมาณที่ควบคุมอยู่แล้วก่อนวันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวใช้บังคับ

เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลดังกล่าวค้า หรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใดบรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามได้ต่อไปจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อนุญาตตามคำขอ

^๕ ข้อ ๔ เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้จำหน่ายหรือนำเคลื่อนที่ไปจากสถานที่ค้า หรือสถานที่ครอบครองเพื่อการค้า ต้องทำหลักฐานกำกับสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้ามนั้น เป็นหนังสือตามแบบท้ายกฎกระทรวงนี้ มอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ที่ทุกราว และให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นมีสำเนาหรือคู่มือหลักฐานกำกับนั้นไว้ ณ สถานที่ค้าหรือสถานที่ครอบครองที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบกับบัญชีได้

ปฏิบัติเมื่อตนจำหน่ายหรือนำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งดังกล่าว โดยต้องทำหลักฐานกำกับมอบให้แก่ผู้รับโอนหรือผู้นำเคลื่อนที่ซึ่งสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามดังกล่าวหาใช้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการส่งสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามออกไปนอกราชอาณาจักรไม่ ดังนั้น ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ในกรณีผู้ส่งออกซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้าซึ่งสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามนำสิ่งดังกล่าวเคลื่อนที่ไปยังด่านศุลกากรเพื่อส่งออก ไปนอกราชอาณาจักร จึงมีหน้าที่เพียงต้องมีหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามเท่านั้น อย่างไรก็ตาม โดยที่ในหนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ทำด้วยไม้หวงห้ามตามแบบท้ายกฎกระทรวงก็มีรายการให้ระบุใบอนุญาตของผู้ส่งออกที่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ค้าหรือมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้ารวมอยู่ด้วย ซึ่งทางศุลกากรย่อมสามารถใช้เป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบถึงแหล่งที่มาของสิ่งประดิษฐ์ฯ นั้นได้ว่าเป็นสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่มีการส่งออกนอกราชอาณาจักรโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤศจิกายน ๒๕๖๙